

ГУМАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

В.С. СИЗИКОВА^{1*}, О.А. ІГНАТЮК²

¹ аспірант кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

² професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна, д. пед. н., НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА

*email: valeriia27svs@gmail.com

На сучасному етапі трансформації українського суспільства виникає об'єктивна необхідність змін не лише в економіці але й в системі освіти. Найефективнішим способом досягнення економічного зростання є підготовка вмотивованих, творчих та конкурентоздатних працівників в усіх сферах життєдіяльності суспільства. В умовах розвитку соціуму, коли економічним проблемам приділяється лєвова частка уваги дослідників, морально-етичні проблеми підготовки фахівців відходять на другий план. І це є глобальною помилкою. У кризових суспільствах, яким на даний момент і є Україна, пріоритет необхідно віддати проблемам громадянського становлення та розвитку особистості, що, відповідно, робить гуманістичні установки й ідеали бажаними на всіх рівнях соціального життя, і, в першу чергу, в період становлення фахівця, діяльність якого відображає суб'єкт-суб'єктні відносини. Саме гуманістична спрямованість може і повинна здійснювати сьогодні свій ефективний вплив на саморозвиток, самозахист молодого людини, на підготовку студентів до майбутньої життєдіяльності: особистої та професійної.

Слід зазначити, що у вітчизняній та зарубіжній науці проводяться активні дослідження, присвячені історичному аналізу гуманізму. Однак у проведених дослідженнях поки залишається не цілком зрозуміло, яким чином ідеї гуманізму використовуються в сучасних нових освітніх програмах та новій сучасній організації змісту професійної підготовки фахівців соціальної сфери. Мета нашого дослідження полягає у визначенні чинників, що сприятимуть формуванню гуманності майбутніх соціальних працівників в процесі їх фахової підготовки.

Сучасна психолого-педагогічна думка активно займається питаннями, які пов'язані з гуманістичним вихованням особистості. Зокрема, Ігнатюк О.А. [1] зазначає, що європейські стандарти вимагають від України нових суспільних підходів до професійної компетентності, морально-етичних принципів і переконань, життєвих цінностей та ідеалів, а також до професійно значущих особистісних якостей фахівців.

Гуманізм є квінтесенцією освіти на всіх її рівнях і в усіх формах. Освіта не може не бути гуманістичною. Це, однак, не стосується антисоціальних способів підготовки і «виховання» молодих людей, притаманних кримінальному і девіантному середовищам.

Визнаючи XXI ст. «століттям освіти», ЮНЕСКО (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, UNESCO) наголошує на тому, що основою освіти теперішніх і прийдешніх поколінь має бути система гуманітарного виховання, орієнтована на самоцінність людини як унікальності, на її активістське, креативне, творчо-цивілізаційне ставлення до життя, розумність, поєднану з розвинутою культурою чуттєвості, на «практичний розум» (поєднання міркувань здорового глузду з усвідомленням власної відповідальності тощо).

Сучасна парадигма освіти повинна бути гуманістичною, людиноцентриською, повинна зосереджуватися на духовному розвитку суб'єктів навчання, на їх системі цінностей. Вона мусить ставити завдання формування етичних і вольових якостей фахівця, розвивати творчу свободу особистості [2].

Проблема гуманізації засад впровадження освітніх технологій є особливо актуальною для України з огляду на кризові аспекти розвитку соціальної і духовної сфери в умовах трансформації суспільства. Наявні в ньому суперечності значною мірою ускладнюють створення таких умов міжособистісних взаємин у суспільстві, які би сприяли самоактуалізації особистості. Гуманізація професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, все частіше розглядається в контексті створення сприятливих умов для саморозвитку та самовиявлення особистості, її професійної самореалізації. Навчальний заклад, орієнтований на гуманізацію професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, повинен модернізувати організаційні форми навчально-виховної роботи, проектувати партнерське та особистісно орієнтоване освітньо-виховне середовище, заохочувати студентське самоврядування до активної участі у житті ВНЗ, сприяти впровадженню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес.

Аналіз, проведений у дослідженні, дозволив виявити чинники, що сприятимуть формуванню якісного та ефективного фахівця із соціальної роботи. Поєднання активних та традиційних методів навчання, спрямованих на підвищення гуманності у майбутніх соціальних працівників, збагачення змісту виховної роботи засобами художньої культури, включення майбутніх соціальних працівників у гуманістично спрямовані акції з метою накопичення досвіду моральних учинків – саме ці педагогічні умови дозволять сформувати гуманістичну спрямованість соціальних працівників у ВНЗ.

Список літератури:

1. *Ігнатюк О. А.* Модернізація змісту дисципліни "Основи управління в енергетиці" у фаховій підготовці енергетиків-менеджерів / *О. А. Ігнатюк* // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2011. – № 2. – С. 66-76.

2. *Романовський О. Г.* Психолого-педагогічні основи гуманізації технічної освіти / *О. Г. Романовський* // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. : зб. наук. пр. / ред. Л. Л. Товажнянський, О. Г. Романовський. – Харків : НТУ "ХП", 2010. – С. 51-59.